

Bruxelles, den 3. marts 2022
(OR. en)

6241/1/20
REV 1

COPEN 55
ENFOPOL 51
ENV 97
CRIMORG 17
JAI 143
CATS 15

NOTE

fra:	Den danske delegation
til:	delegationerne
Vedr.:	Ottende runde af gensidige evalueringer – "Den praktiske gennemførelse af de europæiske politikker for forebyggelse og bekæmpelse af miljøkriminalitet og deres anvendelse" Opfølgning af rapporten om Danmark

Som opfølgning på hver runde af gensidige evalueringer anmodes hver medlemsstat om at underrette Generalsekretariatet for Rådet om de skridt, den har taget som følge af de anbefalinger, den har modtaget.

Der bør forelægges en opfølgningsrapport senest 18 måneder efter vedtagelsen af den pågældende rapport.

Vedlagt følger til delegationerne en revideret udgave af Danmarks opfølgningsrapport vedrørende de anbefalinger, der blev fremsat i evalueringsrapporten i 11621/1/18 REV 1 med henblik på ottende runde af gensidige evalueringer.

Generalsekretariatet for Rådet

Dato: 18. februar 2022
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Anne Kirstine Dahl Vind
Sagsnr.: 2017-304-0014
Dok.: 2334064

Revideret opfølgning på evalueringsrapport om Danmark: ottende runde af gensidige evalueringer – "Den praktiske gennemførelse af de europæiske politikker for forebyggelse og bekæmpelse af miljøkriminalitet og deres anvendelse"

Generalsekretariatet for Rådet har som opfølgning på den ottende runde af gensidige evalueringer om den praktiske gennemførelse af de europæiske politikker for forebyggelse og bekæmpelse af miljøkriminalitet og deres anvendelse anmodet Danmark om at foretage en opfølgning på henstillingerne til de danske myndigheder i evalueringsrapporten om Danmark (dokument 11621/1/18 REV 1 ENFOPOL 421 COPEN 278 ENV 556), jf. side 99 i den endelige evalueringsrapport. Den 19. marts 2020 sendte Danmark en opfølgningsrapport til Generalsekretariatet for Rådet. På baggrund af Generalsekretariatets anmodning af 3. februar 2022 om at overveje, om opfølgningsrapporten bør opdateres, fremsendes hermed en opdateret rapport.

Justitsministeriet kan i den anledning oplyse følgende:

Ad henstilling 1: "Affaldskriminalitet bør tydeligt identificeres som en national prioritet på politisk plan, så der kan fastlægges en national håndhævelsesstrategi, der involverer alle relevante myndigheder."

I Miljøstyrelsens Mål- og resultatplan for 2020 under Mål 8 "Effektiv og sikker sagsbehandling på virksomhedsområdet" fremgår, at Miljøstyrelsen skal gennemføre relevante tilsyn på affaldsområdet, herunder tilsyn med import/eksport af affald og tilsyn med udvidede producentansvarsordninger (for eksempel freeriders), jf. tilsynsplaner på området.

Rapportens anbefalinger er i vid udstrækning indarbejdet i den seneste 3-årige tilsynsplan for import og eksport af affald i henhold til Transportforordningen,¹ og derudover har Miljøstyrelsen fastsat et forretningsmål om inden for 5-7 år at etablere et tilsynsrejsehold, som skal udføre og vejlede kommunerne om effektive og risikobaserede tilsyn og håndhævelse vedrørende affald og ressourcer.

Det betragtes som en kerneopgave for Miljøstyrelsen at sikre en effektiv og sikker sagsbehandling som den forvaltnings- og overvågningsstyrelse, Miljøstyrelsen er. I den danske "Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi" har man politisk desuden prioriteret at styrke både det nationale affaldstilsyn, såvel som tilsynet med grænseoverskridende affald. De politiske forhandlinger om udmøntning af planen pågår primo 2022.

Toldstyrelsen arbejder ud fra strategi om smidig handel og effektiv toldkontrol og fastsætter sine prioriteter ud fra denne strategi. Det betyder, at en del af toldkontrollen gennemføres ud fra en risiko- og efterretningsbaseret tilgang, som også omfatter den samfundsbeskyttende del, og dermed også kontrolopgaver, som Toldstyrelsen udfører på grænsestregen for blandt andet ressortmyndighederne.

¹ Forordning (EF) nr. 1013/2006 om overførsel af affald – (forordningen om overførsel af affald).

Ad henstilling 2: "Der bør etableres et mere formaliseret og systematisk samarbejde på operationelt plan."

Miljøstyrelsen og Toldstyrelsen har gennem en længere årrække haft en formaliseret samarbejdsaftale, som blandt andet omfatter affald, og som opdateres løbende.

På flere af Miljøstyrelsens områder er det andre end styrelsens egne medarbejdere, der udfører kontrollen, enten i kraft af lovgivningen eller gennem udlicitering af kontrolopgaven ved aftale. Derudover er det kommunerne, der fører miljøtilsyn med mange af landets virksomheder, mens Toldstyrelsen og politiet er vigtige samarbejdspartner ved kontrol af grænseoverskridende affaldstransporter. Miljøstyrelsens kommende digitaliseringsprojekter, herunder en udbygning af AffaldsDataSystemet og digital sagsbehandling, forventes at medføre positiv udvikling af kontrollen, idet digitaliseringsinitiativerne muliggør en mere risikobaseret og effektiv kontrol. Gennem Miljøstyrelsens mere præcise viden om mulige overtrædelser, vil samarbejdet med andre relevante myndigheder også øges, da Miljøstyrelsen kan videregive viden om, hvilke virksomheder og transportere, som kunne være interessante at føre et ekstra tilsyn med. Miljøstyrelsen er i løbende dialog med andre myndigheder, om de initiativer der arbejdes med, hvilket kan føre til flere formaliserede samarbejdsaftaler, når det vurderes relevant for det konkrete samarbejde.

Det vurderes dog f.eks. ikke relevant på nuværende tidspunkt at etablere formaliserede samarbejdsaftaler på de områder, hvor der ved lov er fastsat en forpligtelse til at samarbejde. Dette gør sig f.eks. gældende for både Toldstyrelsens og Miljøstyrelsens samarbejde med politiet, som, jf. politiloven, har en forpligtelse til at yde bistand til andre myndigheder, herunder at bringe strafbar virksomhed til ophør samt efterforske og forfølge strafbare forhold, at udføre kontrol og tilsynsopgaver efter gældende ret, og at udføre andre opgaver, der følger af gældende ret eller i øvrigt har en naturlig tilknytning til politiets virksomhed.

Politiet, Toldstyrelsen og Miljøstyrelsen deltager desuden ofte sammen i både nationale og internationale netværksmøder, som f.eks. IMPEL-møder. Derudover deltager både Toldstyrelsen og politiet i EMPACT OAP Environmental Crime, hvor nogle af handleplanspunkterne retter sig mod affaldskriminalitet ligesom et af punkterne også retter sig mod træning, blandt andet inden for affaldsområdet. Desuden indeholder Customs Cooperation Working Party's netop udarbejdede 10. handleplan for toldsamarbejdet et handleplanspunkt, som retter sig mod grænseoverskridende sendinger med farligt affald og andre affaldstyper. Relevante erfaringer fra disse fora videndeles og samarbejdet på tværs afspejles i de årlige tilsynsplaner, som danner baggrund for det indeværende års kontrol. Indtil nu har disse interne planer været tilstrækkelig grundlag for politiet, Toldstyrelsens og Miljøstyrelsens samarbejde om kontrol med grænseoverskridende affaldstransporter.

Ad henstilling 3: "Der bør udarbejdes centrale vejledninger for at løse de nuværende vanskeligheder med at fortolke systemet til klassificering af affald."

I den nationale Strategi for cirkulær økonomi² er det under Initiativ 10: at "Skabe lige vilkår på markedet for affald og genanvendte råvarer" en prioritet at fremme et mere velfungerende marked for affald og genanvendte råvarer uden at kompromittere kravene til kvalitet, sundhed og miljø. Dette søges udført ved at skabe en mere ensartet administration og håndhævelse af reglerne for affald og genanvendte råvarer – både i Danmark og internationalt.

Det vil bl.a. ske ved at undersøge, hvordan man kan samle administrations- og tilsynsopgaver vedr. affald og genanvendte råvarer i én enhed. Desuden vil affaldstilsynet blive målrettet de virksomheder, hvor der er størst risiko for, at reglerne ikke bliver overholdt, og hvor miljørisikoen ved ikke at overholde affaldsreglerne er størst.

Siden GENVALs rapport om miljøkriminalitet blev publiceret, har Miljøstyrelsen udarbejdet nye vejledende udtalelser og eksisterende vejledninger er blevet opdateret sammen med de generelle informationer til affaldsaktører og kommuner, som er tilgængelig på Miljøstyrelsens hjemmeside, herunder f.eks. vejledning om brugt elektronik og elektroniske produkter³. På hjemmesiden findes også den seneste version af Miljøstyrelsens 3-årige tilsynsplan for import/eksport af affald, som i en vis udstrækning også er en central vejledning. Nogle af fokusområderne i Miljøstyrelsens kommende vejledningsmateriale omhandler bl.a. eksternt vejledning om klassificering af plastikaffald fra husholdninger og internt indikatorskema til vurdering af udtjente køjetøjer⁴, samt internt vejledende materiale for klassificering af brugte bildæk. Der pågår i 2022 desuden politiske forhandlinger omkring tilrettelæggelsen af fremtidige affaldstilsyn, som er forankret i den danske "Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi". Det er således en politisk prioritet at sikre korrekt klassificering af affald.

² <https://mfvm.dk/miljoe/strategi-for-cirkulaer-oekonomi/>

³ Used Electrical and Electronic Equipment (UEEE): <https://mst.dk/affald-jord/affald/import-og-eksport-af-affald/generel-information-love-og-regler-om-import-eksport-af-affald/eksport-af-brugt-elektronik/>

⁴ Udrangerede køretøjer (ELV-direktivet)

På Toldstyrelsens område er der udarbejdet et sæt interne instrukser, kaldet Varebestemmelser inden for de områder, hvor styrelsen er tilstede på grænsestregen for at håndhæve andre myndigheders (ressortmyndighederne) ind- og udførselsregler og -forbud. Disse instrukser omfatter også affaldsområdet, og samarbejdsaftalen mellem Toldstyrelsen og Miljøstyrelsen, som er omtalt under anbefaling 2, er en del heraf.

Politiet benytter interne "action cards", som på udvalgte fagområder eksempelvis kan give et overblik over politiets procedurer og håndtering af den enkelte opgave, herunder opgaver relateret til miljøkriminalitet.

Ad henstilling 4: "Det anbefales, at der etableres en funktionel fælles database eller i hvert fald et bedre system til informationsdeling."

Miljøstyrelsen har i sin Digitaliseringsstrategi identificeret, at udvalgte sagsbehandlingsopgaver skal digitaliseres inden for 2-3 år, hvilket bl.a. omfatter import og eksport af affald. Miljøstyrelsen har i 2021 og vil fortsat i 2022 udføre konkrete digitaliseringstiltag som vil afklare, hvordan denne digitalisering kan bidrage til strategisk tilsyn og risikobaseret håndhævelse i samarbejde med andre myndigheder/enheder, hvor det er relevant.

Miljøstyrelsens enhed for Cirkulær Økonomi og Affald har som forretningsmål inden for 5-7 år at arbejde hen mod, at automatiseret dataindsamling og sagsbehandling øges markant med baseline 2020.

Det er målsætningen, at alt data vedrørende affald, cirkulær økonomi og ressourcer skal samles i en cirkulær databank, hvor data ligger åbent tilgængeligt for andre myndigheder og virksomheder. De cirkulære data er bl.a. tænkt sammen med Danmarks Statistik, som er den nationale statistikbank.

Denne digitalisering vil gøre det muligt at undersøge, hvorvidt relevant data kan deles mellem Miljøstyrelsen, Toldstyrelsen og politiet med forbehold for retssikkerhedsspørgsmål, GDPR/retshåndhævelseskrav.

Ligeledes forventes de kommende digitaliseringsinitiativer i EU, som digitale fragtbreve (CMR) og digital udveksling af affaldsdokumenter (electronic data interchange - EDI) til grænsekridende transporter at øge mulighederne for informationsdeling både på tværs af landegrænser og fagområder i EU.

Domstolsstyrelsen lancerede den 6. januar 2022 Domsdatabasen med udvalgte domme fra Danmarks Domstole. Domsdatabasen kan tilgås af alle og vil i første omgang indeholde domme i civile sager og et mindre udvalg af straffesager fra de overordnede retter. Under forudsætning af, at der sker den fornødne digitalisering af sagsbehandlingssystemerne ved Danmarks Domstole, forventes det, at Domsdatabasen på sigt også i højere grad vil indeholde domme i straffesager, herunder sager om miljøkriminalitet.

Domsdatabasen kan tilgås fra hjemmesiden www.domsdatabasen.dk.

Udvalgte domsresuméer fra byretter og landsretter kan fortsat også findes på Danmarks Domstoles hjemmeside, www.domstol.dk.

Ad henstilling 5: "Alle relevante myndigheder bør føre udtømmende statistikker, der indeholder alle relevante oplysninger."

Miljøstyrelsen ønsker proaktivt at udnytte de muligheder, som den ny teknologi skaber på styrelsens områder. Det er derfor en del af Miljøstyrelsens forretningsmål at være en digital, datadrevet myndighed, der har et løbende og vedvarende fokus på, hvordan styrelsen kan tage ny teknologi i brug for at udvikle mere effektive måder at løse kerneopgaverne på og nyttiggøre de mange værdifulde data, som styrelsen indsamler.

I Miljøstyrelsens digitaliseringsstrategi er et konkret eksempel den cirkulære databank, som skal udstille alle data vedrørende cirkulær økonomi og affald ét sted. Det skal gøre data fuldt tilgængelige for offentlige myndigheder og virksomheder, samtidig med at data nyttiggøres bedre internt, se endvidere anbefaling 4 om en fælles funktionel database.

Toldstyrelsen benytter sig af AFIS (Anti-Fraud Information System). Systemet drives af OLAF.

CIS+ (Customs Information System+) gør det muligt at udveksle, lagre og hurtigt udsende informationer blandt de udpegede kompetente myndigheder, og således forbedre effektiviteten i samarbejdet og kontrolprocedurerne hos de udpegede kompetente myndigheder, der nævnes i forordningen om gensidig bistand nr. 515/97 og CIS-afgørelsen.

Systemet tillader indrapportering af forskellige sager, og blandt andet også på affaldsområdet. CIS+ er også tænkt sammen med den kommende digitale udveksling af affaldsdokumenter (electronic data interchange - EDI) til grænseskridende transporter, som er tidligere nævnt under anbefaling 4.

World Customs Organization har desuden systemet CEN (Customs Enforcement Network), der er et indrapporteringssystem, som skal assistere toldmyndighederne i dataindsamling og informationer med henblik på udarbejdelse af efterretninger og analyser. Det er muligt at indrapportere en bred vifte af "overtrædelsessager", som tolden afslører eller på andre måder er involverede i – og blandt andet også på affaldsområdet. De indrapporterede data er dog ikke-personhenførbare.

De danske myndigheder udformer således statistikker, som i større grad komplementerer hinandens områder, samt den internationale digitale udvikling, så dobbeltarbejde i størst muligt omfang undgås.

Rigspolitiet og Rigsadvokaten kan - som det også fremgår af evalueringsrapporten - oplyse, at der hos politiet findes visse statistikker om antallet af anmeldelser og sigtelser, samt om antallet af tiltaler og endelige domme om affaldskriminalitet i POLSAS, som er dansk politis journaliserings- og sagsstyringssystem. POLSAS udgør ikke et egentligt statistiksystem. POLSAS indeholder en række oplysninger, som er relevante for politiets og anklagemyndighedens daglige virke.

For at kunne trække yderligere statistiske oplysninger om miljø - og affaldskriminalitet fra POLSAS, vil det kræve, at systemet udbygges med nye registreringsfelter eller lignede. Det bemærkes hertil, at hver gang der tilføjes et nyt registreringsfelt, øger det kompleksiteten for den enkelte medarbejder i politiet, der skal arbejde med POLSAS. Herudover vil det øge kompleksiteten for it-driften og vedligeholdelsesopgaven forbundet hermed.

Det er Rigspolitiets vurdering, at der ikke på nuværende tidspunkt er et politioperativt behov for særskilt at kunne registrere yderligere typer af affaldskriminalitet. Rigspolitiet har derfor ikke fundet anledning til at foretage ændringer i POLSAS med henblik på at kunne trække yderligere statistiske oplysninger.

I forhold til domstolene er det på nuværende tidspunkt ikke muligt at trække særskilt statistik for straffesager på miljøkriminalitetsområdet (eller for andre gerningstyper) i retternes sagsbehandlingssystem til straffesager.

Domstolsstyrelsen vil i forbindelse med udviklingen af et nyt straffesystem, som i øjeblikket pågår, være opmærksom på anbefalingen vedrørende statistik om miljøkriminalitet og arbejde for at få det prioriteret i det nye straffesystem.

Ad henstilling 6: "Det anbefales, at hver myndighed tilrettelægger mere uddannelse for personalet og bygger videre på tværgående kurser i tæt samarbejde mellem Miljøstyrelsen, politiet og toldmyndigheden samt nogle offentlige anklagere og dommere, der beskæftiger sig med sektoren."

Miljø- og Fødevareministeriets kontrolstrategi fastlægger rammen for ministeriets fremtidige kontrol på tværs af ministeriets styrelser (Miljøstyrelsen, Fødevarestyrelsen og Landbrugsstyrelsen).

Formålet med strategien er at styrke effekten af kontrollen, så borgere får mest mulig sikkerhed, sundhed, natur- og miljøbeskyttelse for pengene.

Visionen er, at kontrollen sker på basis af dialog, ansvar og tillid, så de virksomheder, der lever op til deres ansvar, oplever en kontrol med fokus på det væsentlige, og som gavner vækst og udvikling. Det er afgørende, at kontrollen er tidssvarende og fleksibel, hvilket bl.a. betyder, at nye teknologier og digitale muligheder undersøges.

Kontrolstrategiens Indsats 6 handler om: "Principper for kompetenceudvikling af kontrollørerne". Denne indsats har udmøntet sig i et fælles basisforløb om myndighedsrollen for nye kontrollører på tværs af ministeriets styrelser og kontrolordninger, så der kan sikres synergi, ensartethed og erfaringsudveksling på tværs af styrelserne.

Videndelingen sker også på tværs af Miljøstyrelsen, politiet og Toldstyrelsen gennem fælles netværksmøder og oplæg, herunder EMPACT-træningselementet, som beskrevet under anbefaling 2. Toldstyrelsen har i 2021 ydermere opstartet kursusforløb for deres nye toldere, hvor Miljøstyrelsen og politiet bidrager med oplæg. Som opfølgning på kursusforløbet deltager de tre myndigheder i en fælles kontrol efterfølgende, for at bruge kursusteorien i praksis.

Miljøstyrelsen vil løbende afklare evt. yderligere behov for udvikling af uddannelsesforløb, kurser mv.

Rigsadvokaten oplyser, at Rigsadvokaten udbyder et kursus om miljøsager. Kurset retter sig mod anklagere i politikredsene særlovsadvokaturer, hos de regionale statsadvokater eller hos Rigsadvokaten. Målet med kurset er at styrke anklagernes kendskab til de mange regelsæt, der gælder for sager om miljø og natur. På kurset behandles bl.a. samspillet mellem kommunens, politiets og anklagemyndighedens sagsbehandling, og der dykkes ned i miljøbeskyttelseslovgivningen, naturbeskyttelsesloven samt plan- og byggeloven. Kurset er af én dags varighed, og underviserne er erfarne anklagere. Kurset udbydes gennem anklagemyndighedens kursuskatalog, som hvert år ved udgivelsen også sendes til bl.a. Rigspolitiet og Domstolsstyrelsen med henblik på, at f.eks. politipersonale og dommere kan deltage i anklagemyndighedens kurser.

Når Rigsadvokaten udbyder kurser om særlovskriminalitet, vil der ofte også blive inviteret medarbejdere fra særlovsmyndighederne, som f.eks. Miljøstyrelsen, til at deltage i undervisningen.

Endelig bemærkes, at anklagemyndigheden i det omfang, det er muligt, gerne deltager i f.eks. (dele af) Miljøstyrelsens og Toldstyrelsens undervisning/kurser for personalet på området, herunder i forbindelse med f.eks. undervisning i form af en introduktion til anklagemyndighedens behandling af miljøsager for bl.a. at sikre bevidstheden om samspillet mellem den administrative og den strafferetlige håndhævelse.

Rigspolitiet oplyser, at politiet i forlængelse af GENVAL-evalueringen har iværksat et nyt undervisningsforløb om grænseoverskridende affaldskontrol. Politiet kan oplyse, at anklagere, der beskæftiger sig med miljøsager, har deltaget på kurserne, ligesom Miljøstyrelsen har været inviteret til deltagelse på kurset.

Politiet har desuden etableret et uformelt samarbejde med Miljøstyrelsen om bedre forberedelse af de sager, som skal oversendes til politiet.

Domstolsstyrelsen laver i samarbejde med retterne en årlig afdækning af behovet for kompetenceudvikling ved Danmarks Domstole. I forbindelse med denne afdækning inddrages også f.eks. lovændringer og ny lovgivning samt bidrag fra domstolenes nationale og internationale samarbejdspartnere. Anbefalingen om uddannelse vil indgå i denne proces.

På baggrund af afdækningen af behovet for uddannelse udvikler og eksekverer Domstolsstyrelsen årligt ca. 250 kompetenceudviklingsaktiviteter for ansatte ved Danmarks Domstole.

Se i øvrigt Domstolsstyrelsens bemærkninger angående internationalt samarbejde om kompetenceudvikling under anbefaling nr. 11.

Det er i øvrigt Domstolsstyrelsens opfattelse, at anvendelsen af sagkyndige vidner eller udtalelser mv. generelt bidrager til at sikre, at en straffesag bliver tilstrækkeligt oplyst for dommere og lægdommere, uanset at disse ikke på forhånd besidder konkret teknisk viden om et givent spørgsmål på et teknisk og komplekst område såsom miljøkriminalitetsområdet.

Ad henstilling 7: "Der bør på grundlag af en forudgående risikovurdering fastlægges systematiske inspektionsordninger for anlæg og centre, der håndterer farligt affald."

Siden IE-direktivets implementering har Miljøstyrelsen og de danske kommuner foretaget risikovurdering og prioritering af godkendelsespligtige virksomheder og husdyrbrug med henblik på miljøtilsyn.

Risikovurderingen består på nuværende tidspunkt af to grundlæggende hovedelementer eller dimensioner:

- En der beskriver sandsynligheden for, at påvirkningen sker og
- En der beskriver alvoren af hændelsen (effekten af påvirkningen på mennesker og miljø).

Risikovurderingen resulterer i en score, som afgør hvilke virksomheder, kommunen skal føre ekstra miljøtilsyn med. Miljøtilsynet er hovedsagelig et tilsyn med fokus på luft, jord eller grundvand ud fra de to risikofaktorer, mens affaldstilsynet har en anden karakter og derfor ikke er en del af risikotilsynet.

Miljøstyrelsen har de seneste par år arbejdet på at klarlægge snitfladerne mellem miljøtilsynet og affaldstilsynet med henblik på at afklare, om affaldstilsynet kan tilrettelægges bedre og gennemføres mere systematisk og risikobaseret. Affaldstilsynet vil blive målrettet de virksomheder, hvor der er størst risiko for, at reglerne ikke bliver overholdt, og hvor miljørisikoen ved ikke at overholde affaldsreglerne er størst, herunder de virksomheder som genererer eller håndterer farligt affald. Der pågår i 2022 politiske forhandlinger omkring tilrettelæggelsen af fremtidige affaldstilsyn, som er forankret i den danske "Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi".

Ad henstilling 8: "Der bør mere systematisk udføres grænsekontroller og havneinspektioner."

Under henvisning til svarene under anbefaling 4 og anbefaling 5 ønsker Miljøstyrelsen proaktivt at udnytte de muligheder, som den ny teknologi skaber på styrelsens områder. Det er derfor en del af Miljøstyrelsens forretningsmål at være en digital, datadrevet myndighed, der har et løbende og vedvarende fokus på, hvordan der kan tages ny teknologi i brug for at udvikle mere effektive måder at løse tilsyns- og kontrolopgaven på, f.eks. gennem bearbejdning af de mange værdifulde data, som styrelsen indsamler.

Når den cirkulære databank kan udstille relevante data, og de er blevet tilgængelige for andre offentlige myndigheder, skal de bl.a. benyttes til at udføre mere systematiske og risikobaserede kontroller og inspektioner.

Indtil databanken er færdigudviklet, arbejdes der på tværs af Toldstyrelsen og Miljøstyrelsen med tilgængelige data ud fra en analyse- og risikobaseret tilgang, samt under hensyn til eksisterende viden om tidligere overtrædelser og med fokus på problematiske affaldsfraktioner.

Ad henstilling 9: "Der bør oprettes en vagttjeneste i Miljøstyrelsen."

Miljøstyrelsen vil afklare mulighederne for på sigt at etablere en vagttjeneste i relation til ulovlige overførsler af affald.

Ad henstilling 10: "Der bør gøres brug af særlige efterforskningstiltag i forbindelse med affaldskriminalitet."

Politiet kan generelt som led i efterforskningen af strafbare forhold bl.a. anvende en række straffeprocessuelle tvangsindgreb.

Politiet kan – hvis en række betingelser er opfyldt – iværksætte følgende tvangsindgreb efter forudgående retskendelse:

- Indgreb i meddelelseshemmeligheden
- Observation
- Aflæsning af ikke offentligt tilgængelige oplysninger i et informationssystem
- Forstyrrelse eller afbrydelse af radio- eller telekommunikation
- Legemsindgreb, herunder optagelse af fingeraftryk, legemsbesigtigelse eller -undersøgelse, udtagelse af spyt- eller blodprøver
- Ransagning
- Beslaglæggelse og edition

Kravet om en forudgående retskendelse kan afviges, hvis indgrebets øjemed ville forspildes. Politiet kan i disse tilfælde iværksætte indgrebet, hvorefter politiet – afhængigt af indgrebets karakter – enten af egen drift eller efter anmodning fra den mistænkte, skal indbringe sagen for retten til godkendelse. Det skal ske snarest og senest inden for 24 timer.

Betingelserne for, at politiet kan iværksætte ovenstående tvangsindgreb, afhænger af indgrebets intensitet.

Retsplejeloven indeholder herudover nogle enkelte særlige regler for efterforskning af særligt grove forbrydelser, der f.eks. finder anvendelse ved overtrædelse af miljølovgivningen under særligt skærpende omstændigheder i medfør af straffelovens § 196, hvorefter politiet kan foretage tvangsindgreb, som f.eks. hemmelig ransagning over for en mistænkt, hvor den mistænkte ikke underrettes om indgrebet. Ud over kriminalitetskravet stilles der krav til indgrebets betydning for efterforskningen. Det er domstolene, der træffer afgørelse om iværksættelse af et sådant indgreb.

Rigspolitiet oplyser, at politiet i relevant omfang anvender de tilgængelige efterforskningsmidler, som findes i retsplejeloven i sager om miljøkriminalitet. Politiet kan både inden for miljøkriminalitet under skærpede omstændigheder (når sagen er omfattet af straffeloven), og inden for økonomisk kriminalitet, som kan være et afledt kriminalitetsområde inden for miljøkriminalitet, anvende efterforskningsredskaber som eksempelvis aflytning mv., idet kravet om efterforskning af særligt grove forbrydelser i disse tilfælde vil være opfyldt.

Politiet efterforsker ligeledes miljøkriminalitet i særlovssager med de begrænsninger, der følger af strafferammen på op til 2 år. Politiet vurderer i den forbindelse, at der umiddelbart er tilstrækkelige efterforskningsmidler til rådighed i retsplejeloven, og at disse er proportionale i forhold til kriminalitetens art og alvorlighed, og at der på den baggrund ikke er behov for at iværksætte andre efterforskningstiltag ved efterforskningen af affaldskriminalitet.

Ad henstilling 11: "Der bør opbygges et tættere samarbejde med nabolandenes myndigheder og med de lande i Vestafrika og Fjernøsten, som er direkte berørt af ulovlig handel med affald."

Miljøstyrelsen har for nylig etableret et tættere samarbejde med myndighederne i Norge omkring eksport af udtjente køretøjer og elektronik fra Norge til Afrika med transit gennem Danmark. Dette samarbejde er kommet i stand i tæt samarbejde med Toldstyrelsen og politiet.

Derudover har Toldstyrelsen og Miljøstyrelsen deltaget i fælles kontrol med de svenske told- og miljømyndigheder på Øresundsbroen, som forbinder Danmark og Sverige.

Samarbejdet med svenske og norske myndigheder vil i fremtiden søges udbygget yderligere.

I nabolandet Tyskland har der i mange år været et velfungerende samarbejde med især den tyske transitmyndighed.

Både Toldstyrelsen, politiet og Miljøstyrelsen er i dag involveret i flere internationale sammenhænge så som arbejdsgrupper under Kommissionen, Rådet, IMPEL og EMPACT Environmental Crime.

Desuden deltager Toldstyrelsen i internationale kontrolaktioner på affaldsområdet. Disse er organiseret af WCO, OLAF eller andre regi. Et af målene for de internationale kontrolaktioner er et tættere samarbejde de forskellige lande og myndigheder i mellem.

I forhold til domstolene deltager Danmark i en række internationale samarbejdsfora, der har fokus på relevant kompetenceudvikling ved domstolene. Domstolsstyrelsen er medlem af EJTN (European Judicial Training Network), der årligt tilbyder en række seminarer, mulighed for udveksling blandt dommere og studiebesøg ved f.eks. EU-Domstolen, Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol og ved EU's institutioner. Domstolsstyrelsen er desuden medlemmer af ERA (Academy of European Law), der arrangerer kurser og seminarer i EU-retlige emner med støtte fra EU-Kommissionen. Herudover deltager Domstolsstyrelsen i det nordiske samarbejde i SEND, der årligt tilbyder 1-2 seminarer til dommere i de nordiske lande. Endelig deltager Domstolsstyrelsen i arbejdet i den globale organisation, IOJT (International Organization for Judicial Training), der bakker op om juridiske uddannelsesinstitutioner og faciliterer videndeling om f.eks. juridisk læring, læringsmetoder og ledelsesudvikling.

Rigspolitiet oplyser, at politiet allerede i dag gør brug af internationale kanaler for politiet, såsom Europol og Interpol, hvor Danmark deltager i konkrete EMPACTs på området sammen med andre retshåndhævende myndigheder.

Ad henstilling 12: "NGO'ers rolle kunne forstærkes, navnlig ved at give dem flere muligheder for jurisdiktionelle tiltag og en mere substantiel rolle ved udformningen af offentlige politikker."

Denne anbefaling er i tråd med regeringens ønske om inddragelse af interessenter og omverdenen i arbejdet med den grønne omstilling og om at opbygge relevant faglig viden på området.

Der er dog ikke, Miljøstyrelsen bekendt, gennemført konkrete tiltag alene med henblik på at modtage NGO'ernes syn på miljøkriminalitetsområdet.

Miljøstyrelsen indgår altid gerne i dialog med alle interessenter, herunder også NGO'er.

Med venlig hilsen

Maria Carlsson